/projekt/

STANOWISKO

RADY MIASTA BIAŁYSTOK

z dnia 30 listopada 2026 r.

w sprawie ogłoszenia roku 2027 Rokiem Łukasza Górnickiego

W 2027 roku przypada 500. rocznica urodzin Łukasza Górnickiego - jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego Odrodzenia, pisarza, tłumacza, humanisty oraz sekretarza i bibliotekarza króla Zygmunta II Augusta (ur. ok. 1527 r. w Oświęcimiu, zm. 22 listopada 1603 r. w Lipnikach pod Tykocinem).

Postać Łukasza Górnickiego w sposób niezwykle trwały wpisuje się w historię oraz współczesny krajobraz kulturowy naszego miasta i regionu.

Imię Łukasza Górnickiego dumnie nosi największa biblioteka w regionie - Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, która prowadzi na terenie naszego miasta 16 filii bibliotecznych, stanowiących fundament miejskiego czytelnictwa i lokalnej kultury. Górnicki był pierwszym w historii dyrektorem i kustoszem Biblioteki Królewskiej w Tykocinie - jednej z najważniejszych i najbardziej nowoczesnych bibliotek renesansowej Polski. Na Podlasiu tworzył swoje dojrzałe dzieła, w tym pomnikowe osiągnięcie polskiej literatury renesansowej: *Dworzanina polskiego* (przekład i adaptację dzieła Baldassare Castiglione), a także *Dzieje w Koronie Polskiej* czy *Rozmowę Polaka z Włochem*. Został pochowany w pobliskim Tykocinie, z którym Białystok od stuleci dzielą silne więzy historyczne, kulturowe i gospodarcze.

Jako humanistyczny pisarz i reformator języka polskiego, Górnicki odegrał kluczową rolę w rozwoju polszczyzny renesansowej, wprowadzając do języka narodowego wzorce kultury europejskiej oraz krzewiąc idee obywatelskiej odpowiedzialności i kultury osobistej.

Biorąc pod uwagę ogromny wkład Łukasza Górnickiego w rozwój polskiej literatury, języka i kultury, fakt, że pozostaje On patronem białostockiej biblioteki wojewódzkiej i jej 16 filii miejskich, a także Jego bezdyskusyjne związki z regionem, ogłoszenie roku 2027 Rokiem Łukasza Górnickiego jest w pełni uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Katarzyna Jamróz